

2. september 2009

J.nr. 2008-0002796

2/dbh/lj

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommeres tilknytning til arbejdsmarkedet

Indledning

Selvom konjunkturerne i øjeblikket strammer til, og ledigheden stiger hastigt, så vil der i det lange løb være mangel på arbejdskraft i Danmark. Det er derfor vigtigt at have et stærkt fokus på udbuddet af arbejdskraft for at medvirke til et økonomisk bæredygtigt arbejdsmarked. Her kan ikke-vestlige indvandrere og efterkommere især bidrage, fordi de har en lav beskæftigelsesgrad.

Samtidig er det vigtigt i en periode med lavkonjunktur at have et stærkt fokus på de mere udsatte grupper på arbejdsmarkedet, så disse personer i tilfælde af ledighed kan få en aktiv beskæftigelsesindsats. Det er det bedste middel til at undgå langtidsledighed.

Udviklingen har dog været meget positiv de seneste år. I perioden fra 1997 og frem til 2008 er beskæftigelsen steget med 190.000 personer. Heraf står ikke-vestlige indvandrere og efterkommere for ca. 85.000 personer. Selv om de kun udgør ca. seks procent af befolkningen i den erhvervsaktive alder, står de altså for halvdelen af beskæftigelsesfremgangen.

Formålet med denne analyse er at skabe overblik over udviklingen inden for følgende områder:

Kapitel 1: Arbejdsstyrken

Kapitel 2: Beskæftigelsen

Kapitel 3: Indvandrere på offentlig forsørgelse

Kapitel 4: De tre ministermål

Kapitel 5: Jobcentrenes aktive beskæftigelsesindsats

Kapitel 1: Arbejdsudbuddet blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere

Tabel 1: Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i Danmark

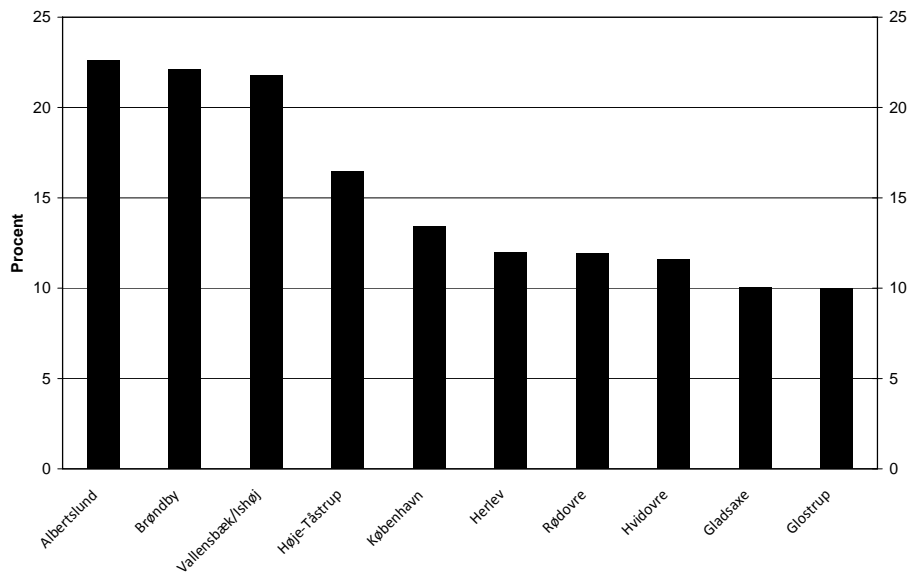
	Indvandrere fra ikke-vestlige lande	Efterkommere fra ikke-vestlige lande
1995	106.210	5.446
1996	122.921	6.531
1997	133.123	7.737
1998	140.784	8.977
1999	148.996	10.119
2000	157.221	11.177
2001	166.967	12.339
2002	177.457	13.725
2003	185.630	15.337
2004	191.502	17.158
2005	196.264	19.233
2006	201.321	21.585
2007	203.104	24.041
2008	216.972	26.911

Kilde: Jobindsats.dk

Anm.: Kun personer i alderen 16-66 år indgår i målingen.

- Det faktiske antal af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er jævnt stigende. Fra 1995 til 2008 er det samlede antal ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i Danmark steget fra 111.656 til 243.883 personer – en stigning på ca. 218 pct.
- Hvis man ser på efterkommerne alene, er gruppen steget med 494 pct. – fra 5.446 til 26.911 personer.
- I 2008 udgjorde ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 6,2 pct. af befolkningen i alderen 16-66 år i Danmark.

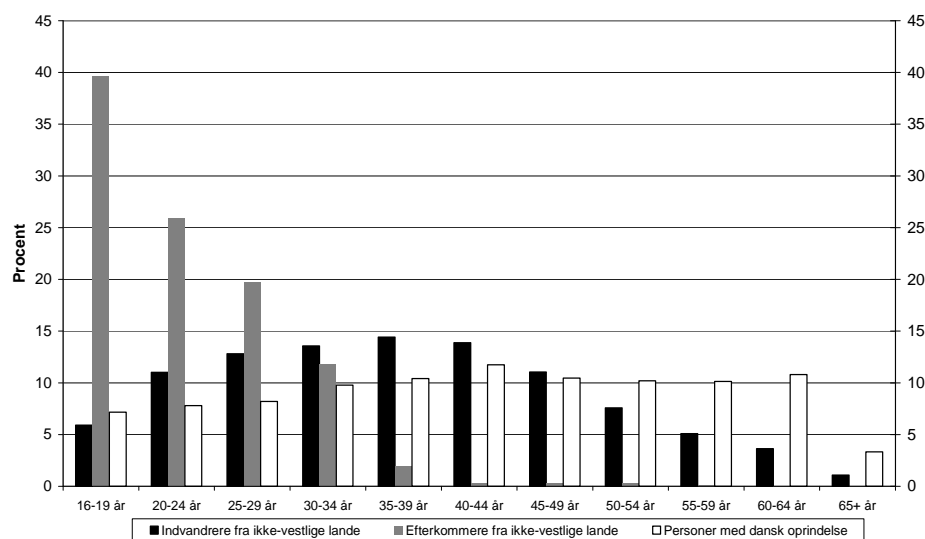
Figur 1: Andel af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere fordelt på de ti jobcentre, som har flest indvandrere og efterkommere (2008)

Kilde: jobindsats.dk
Anm. 16-66 år

- I nogle kommuner udgør de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere en markant større andel af befolkningen end i andre kommuner. Albertslund har landets højeste andel, idet ikke-vestlige indvandrere og efterkommere udgør 22,8 pct. Til sammenligning udgør gruppen kun 1,7 pct. af befolkningen på Bornholm.
- Selv blandt de 10 kommuner, der har den største andel af indvandrere og efterkommere, varierer andelen fra 22,6 pct. til 10,0 pct.

Figur 2: Aldersfordeling blandt danskere, indvandrere og efterkommere, 2008

Anm: 65+ år dækker over 65-66 årige.
Kilde: jobindsats.dk

- Der er relativt stor forskel på aldersfordelingen blandt de tre grupper. Efterkommerne er markant yngre end de to andre grupper.
- Ikke-vestlige indvandrere er lidt yngre end personer med dansk oprindelse.

Tabel 2: Antal og andel personer fordelt efter højeste fuldførte danske uddannelse, 2008

	Indvandrere fra ikke-vestlige lande		Efterkommere fra ikke-vestlige lande		Danskere	
	Antal	Andel, pct.	Antal	Andel, pct.	Antal	Andel, pct.
Grundskole	9.490	6	1.357	34	579.825	24
Alm. og erhvervs-gymnasiale uddannelser	1.589	1	438	11	112.724	5
Erhvervsfaglige uddannelser	10.778	7	908	23	955.539	39
KVU/MVU	7.055	5	578	14	524.730	22
Bachelor/LVU	4.012	3	412	10	223.303	9
Uoplyst/ingen uddannelse	113.428	78	333	8	25.119	1
I alt	146.352	100	4.026	100	2.421.240	100

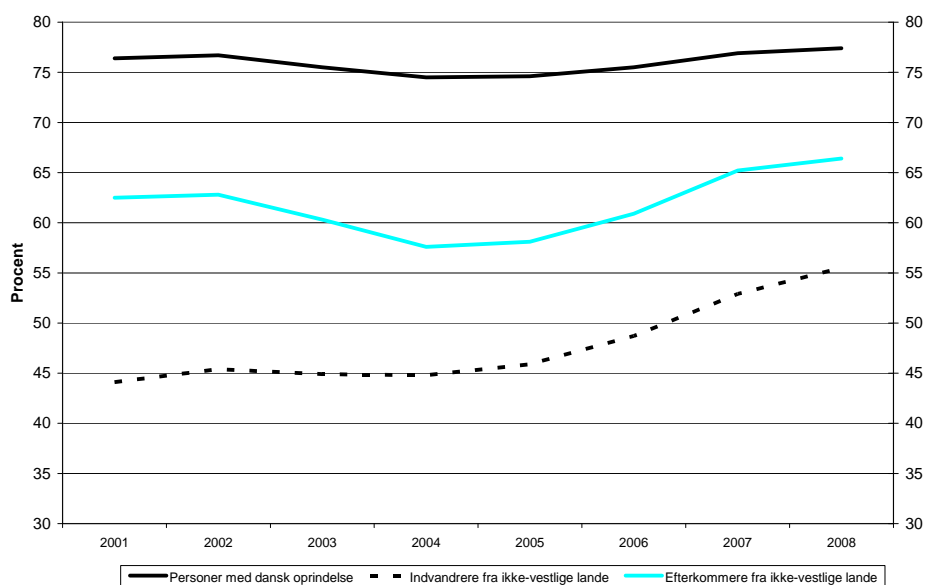
Kilde: Udlændingedatabasen
Anm. 30-64 år

- En meget stor del af de 30-64-årige ikke-vestlige indvandrere – 78 pct. – har enten ingen dansk uddannelse, eller der findes ikke oplysninger herom.

- Kun 15 pct. af indvanderne har erhvervskompetencegivende dansk uddannelse
– dette gælder for 70 pct. af danskerne.

Kapitel 2: Beskæftigelsesfrekvenser for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere

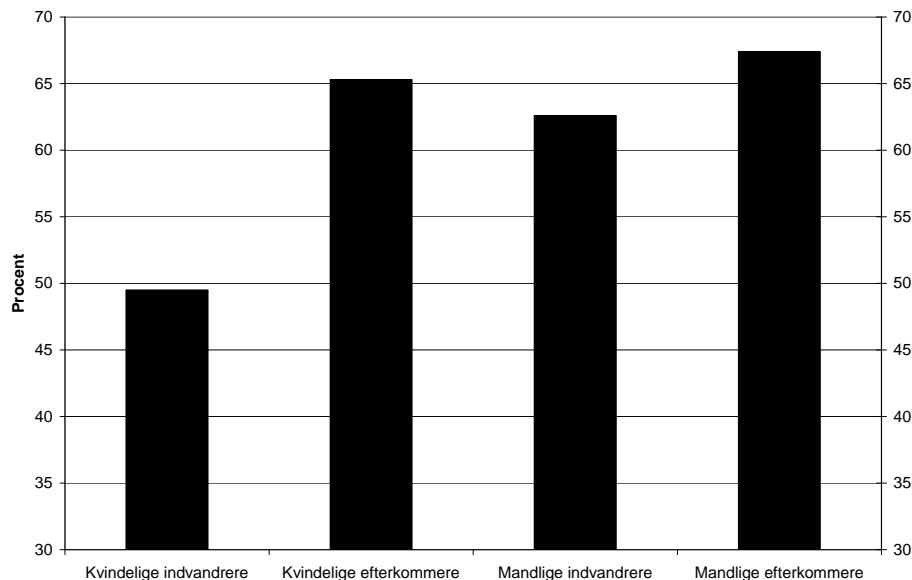
Figur 3: Udvikling i beskæftigelsesfrekvens

Kilde: jobindsats.dk

- Beskæftigelsesfrekvensen for ikke-vestlige indvandrere er steget markant – nemlig med godt 11 procentpoint – fra 2001 til 2008, således at den i 2008 var i alt 55,5 pct.
- I 2008 var beskæftigelsesfrekvensen for ikke-vestlige indvandrere 56 pct.
- Efterkommerne har generelt en højere beskæftigelsesfrekvens end indvandrerne, men deres udvikling har dog ikke været lige så markant. Efterkommernes beskæftigelsesfrekvens er således steget med ca. 3,9 procentpoint i perioden 2001-2008.
- Personer af dansk oprindelse har generelt en høj beskæftigelsesfrekvens – ca. 77,5 pct. Denne frekvens er stort set uændret siden 2001.

Figur 4: Beskæftigelsesfrekvens og køn, 2008

Kilde: Jobindsats.dk

- Blandt indvandrere er der en markant forskel på beskæftigelsesfrekvensen for mænd og kvinder. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinder er 49,5 pct. og 62,6 pct. for mænd.
- Denne forskel er næsten udlignet blandt efterkommere.

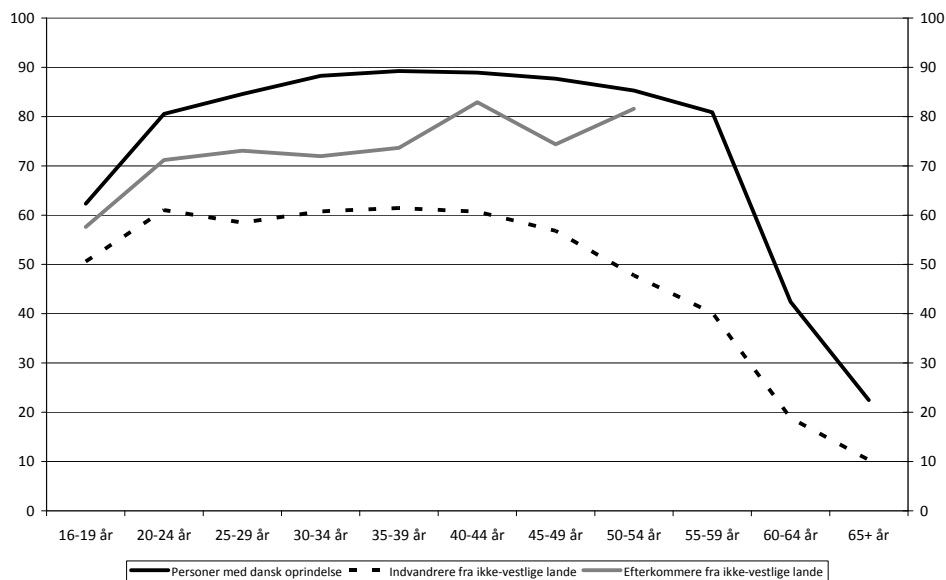
Tabel 3: Beskæftigelsesfrekvensen fordelt på højeste fuldførte danske uddannelse, 2008

	Indvandrere fra ikke-vestlige lande	Efterkommere fra ikke-vestlige lande	Danskere
Grundskole	58	60	64
Alm. og erhvervsgymnasiale uddannelser	61	72	84
Erhvervsfaglige uddannelser	82	80	83
KVU/MVU	84	90	89
Bachelor/LVU	81	89	92
Uoplyst/Ingen uddannelse	50	52	51

Kilde: Udlændingedatabasen
Anm. 30- 64 år

- Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere med en dansk uddannelse har en markant højere beskæftigelsesfrekvens end indvandrere og efterkommere uden og klarer sig næsten ligeså godt som danskere på arbejdsmarkedet.
- Blandt indvandrerne er det gruppen med en korterevarende eller mellemlang dansk uddannelse, der har den højeste beskæftigelsesfrekvens. For efterkommere og danskere er det gruppen med en længerevarende eller bacheloruddannelse, der har den højeste beskæftigelsesfrekvens.

Figur 5: Beskæftigelsesfrekvensen fordelt på aldersgrupper, 2008

Kilde: Jobindsats.dk

Anm. For efterkommernes vedkommende er kurven stoppet ved 54 år, da der herefter er for få personer i gruppen til at beregne en andel.

- Beskæftigelsesfrekvensen afhænger i høj grad af alder.
- For både danskere og indvandrere stiger beskæftigelsesfrekvensen frem til 35-39 års alderen, hvorefter den falder. For danskere er der tale om et brat fald fra de 60 år, for indvandrere et mere jævnt fald startende fra 50 års alderen. Dvs. at der er forholdsvis færre ældre erhvervsaktive indvandrere end danskere.
- Fra aldersgruppen "45-49 år" til aldersgruppen "50-54 år" falder danskernes beskæftigelsesfrekvens 2,4 procentpoint, mens indvandrerens beskæftigelsesfrekvens falder 9,0 procentpoint.

Tabel 4: Ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens i de ti jobcentre, hvor frekvensen er hhv. højest og lavest, 2008

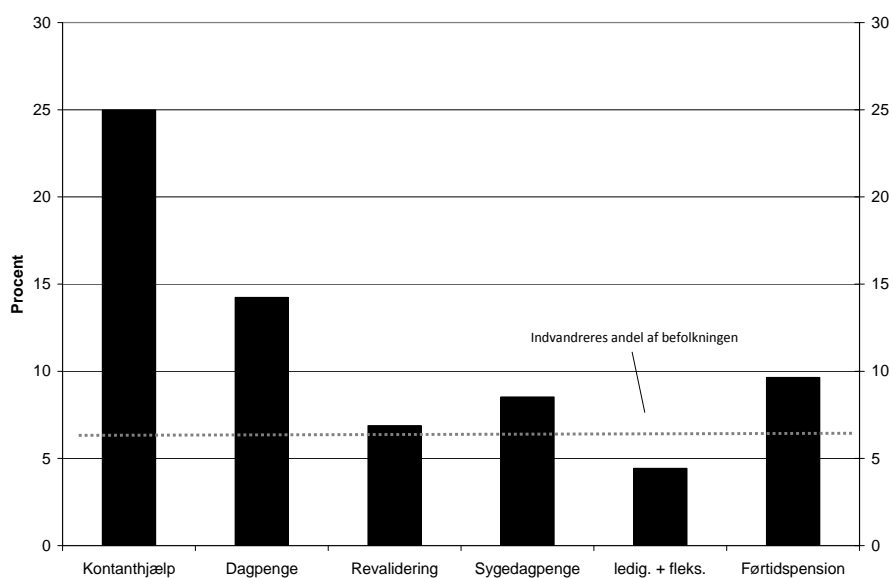
Jobcenter	Top 10		Jobcenter	Bund 10	
	Antal indvandrere	Beskæftigelsesfrekvens, pct.		Antal indvandrere	Beskæftigelsesfrekvens, pct.
Vejen	829	69	Sv.borg/Langel/Ærø	1.872	51
Hedensted	609	69	Holbæk	2.192	50
Struer	572	68	Slagelse	2.925	50
Billund	602	67	Århus/Samsø	17.205	49
Ringkøbing-Skjern	1.112	67	Odense	10.751	48
Egedal	975	66	Norddjurs	813	48
Odder	380	66	Vordingborg	818	47
Skanderborg	939	65	Gentofte	2.596	47
Vallensbæk/Ishøj	3.775	65	Hørsholm	720	45
Rebild	381	65	Lolland	1.274	43

Kilde: jobindsats.dk

- Fra jobcenter til jobcenter er der stor forskel på beskæftigelsesfrekvensen for de ikke-vestlige indvandrere. På landsplan varierer beskæftigelsesfrekvensen fra knap 43 pct. på Lolland til 69 pct. i Vejen.
- Beskæftigelsesfrekvensen hænger ikke sammen med antallet af ikke-vestlige indvandrere og heller ikke med størrelsen på kommunen. Til gengæld kan der være en sammenhæng med jobcentrets rammevilkår i øvrigt.

Kapitel 3: Ikke-vestlige indvandrere på offentlig forsørgelse

Figur 6: Indvandrere som andel af ydelsesmodtagere, 2009

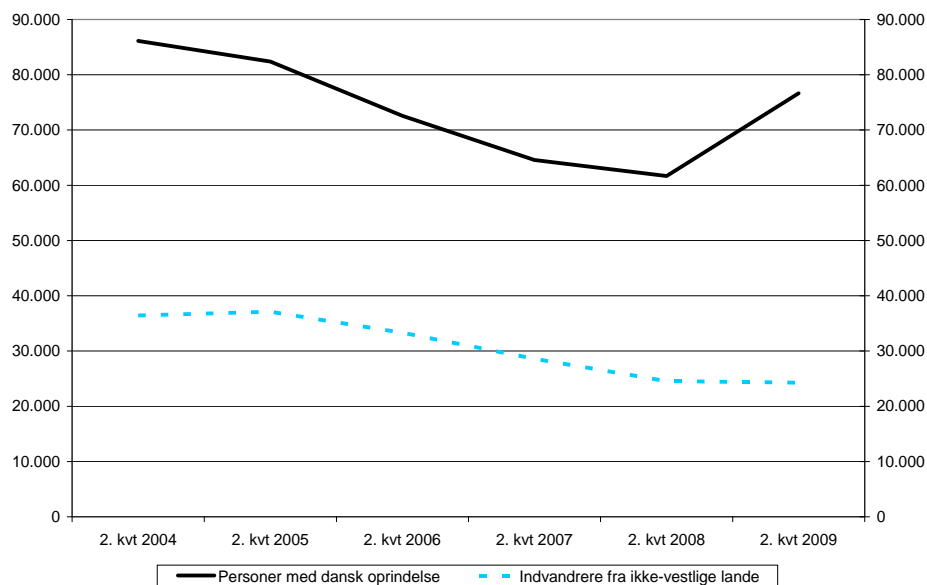

Kilde: jobindsats.dk

Anm. Fuldtidspersoner, 1. kvartal 2009

- Selv om andelen af indvandrere på offentlig forsørgelse er faldet markant, er gruppen stadig overrepræsenteret i forhold til dens andel af befolkningen – ca. 6 pct., jf. figur 6.
- Det er især inden for de to forsørgelsestyper kontanthjælp og dagpenge, at indvandrerne udgør en større andel, end hvad der kunne forventes i forhold til deres andel af befolkningen.
- Til gengæld kan det konstateres, at der er færre indvandrere i fleksjob og på ledighedsydelse, end hvad der måtte forventes ud fra deres andel af befolkningen.

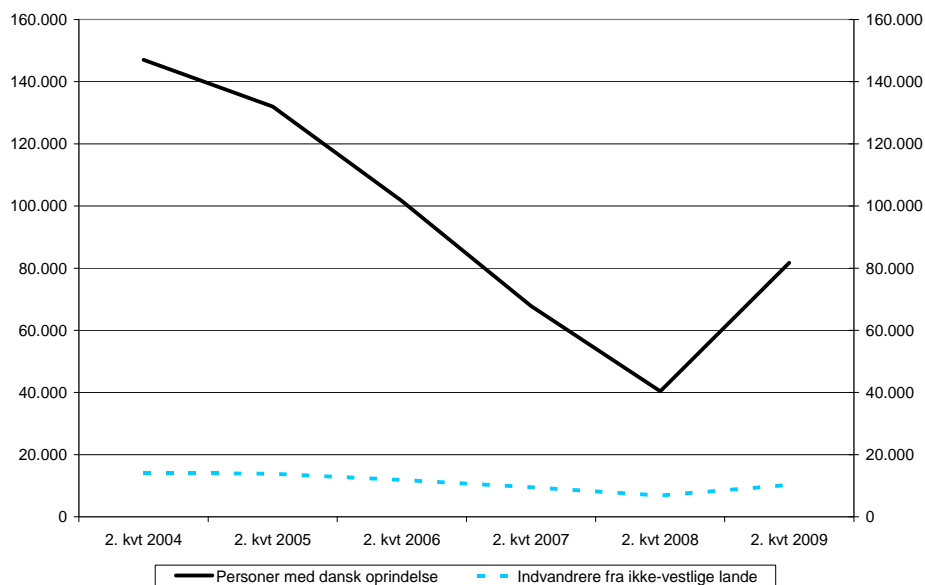
Figur 7: Ikke-vestlige indvandrere og danskere på kontant- og starthjælp

Kilde: jobindsats.dk

- Antallet af kontant- og starthjælpsmodtagere er faldet markant – det gælder såvel indvandrere som danskere. Selvom antallet af kontanthjælpsmodtagere blandt danskere er steget en del fra 2. kvartal 2008 til 2. kvartal 2009 er der stadig knap 11 pct. færre danskere, der modtager kontant- og starthjælp i 2009 i forhold til 2004. For indvandrere gælder det at antallet af kontant- og starthjælpsmodtagere er faldet med knap 33 pct. set over samme periode.
- Fra 2. kvartal 2008 til 2. kvartal 2009 er antallet af kontant- og starthjælpsmodtagere steget 25 pct. blandt danskerne, mens antallet faktisk er faldet en lillebitte smule (0,6 pct.) blandt indvandrerne.

Figur 8: Ikke-vestlige indvandrere og danskere på dagpenge

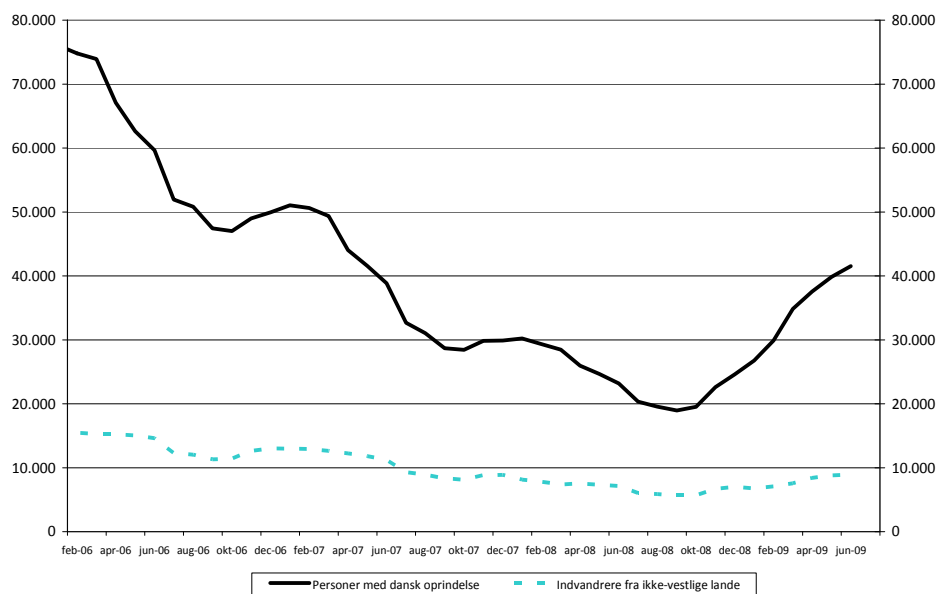

- Antallet af dagpengemodtagere er set over perioden 2. kvartal 2004 til 2. kvartal 2008 faldet kraftigt – det gælder såvel indvandrere som danskere. Selvom antallet af dagpengemodtagere blandt danskere er steget en del fra 2. kvartal 2008 til 2. kvartal 2009, er der stadig knap 44 pct. færre danskere, der modtager dagpenge i 2009 i forhold til 2004. For indvandrere gælder det, at antallet af dagpengemodtagere er faldet med knap 27 pct. set over samme periode.
- Fra 2. kvartal 2008 til 2. kvartal 2009 er antallet af danske dagpengemodtagere steget med godt 102 pct. – den tilsvarende stigning blandt indvandrerne er godt 50 pct.

Kapitel 4: Ministermål

Ministermål 1

Figur 9: Ministermål 1 – nedbringelse af arbejdskraftreserven

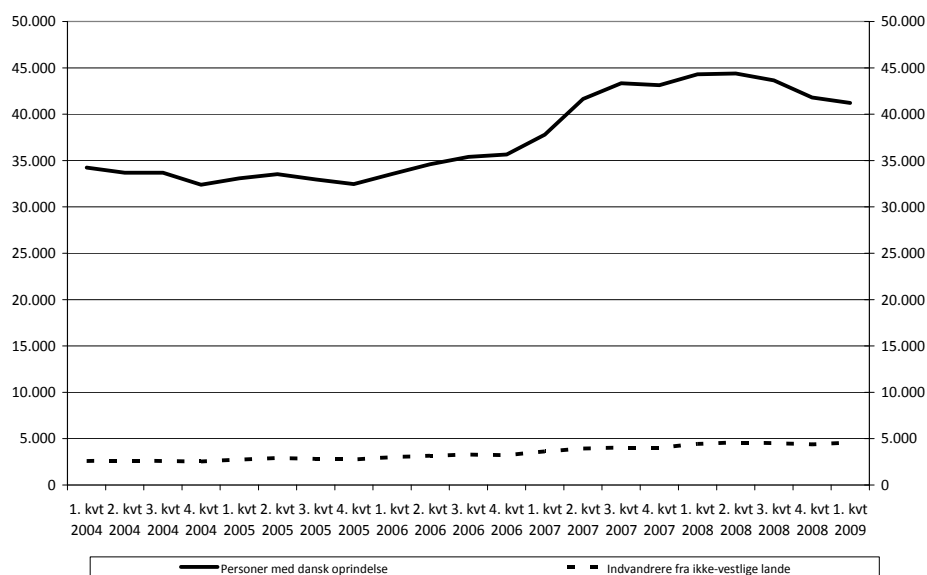

Kilde: jobindsats.dk

- Det er lykkedes jobcentrene (hjulpet på vej af de gode konjunkturer) at nedbringe antallet af personer – både indvandrere og danskere – med mere end tre måneders sammenhængende ledighed markant i de senere år (arbejdskraftreserven).
- Udviklingen i arbejdskraftreserven gennem 2008 og starten af 2009 for både danskere og indvandrere har ikke været den samme som de foregående år. For indvandrere har der været en stigning på ca. 25 pct. fra juni 2008 til juni 2009. For danskere har stigningen været noget kraftigere, således var stigningen set over samme periode på ca. 80 pct.

Ministermål 2 – sygedagpengeforløb over 26 uger

Figur 10: Ministermål 2 – nedbringelse af antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger.

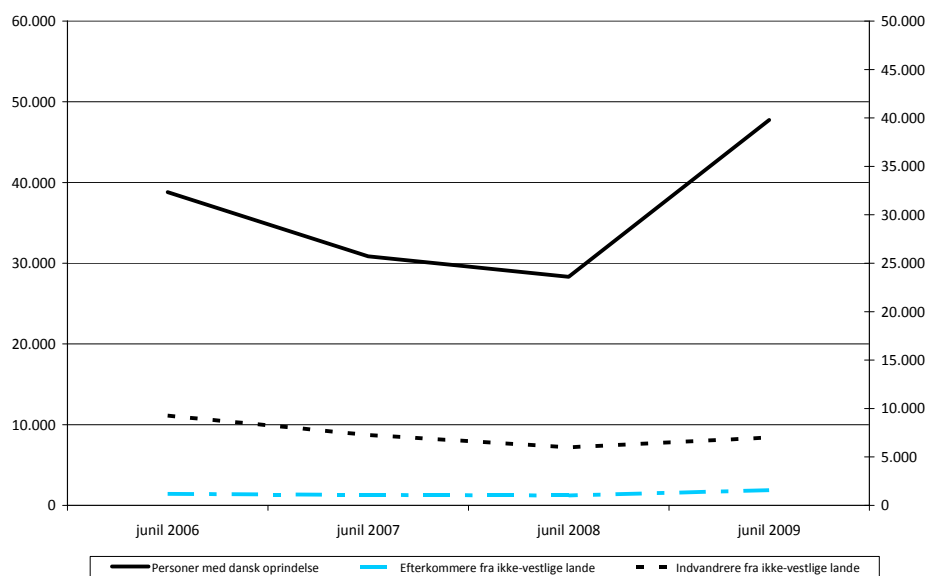

Kilde: jobindsats.dk

- For danskernes vedkommende er antallet af sygedagpengeforløb over 26 uger steget med ca. 29 pct. i perioden 1.kvartal 2004 til 1.kvartal 2008, for derefter at falde med ca. 7 pct. i den seneste periode fra 1. kvartal 2008 til 1. kvartal 2009.
- For indvandrere er antallet af sygedagpenge forløb steget med ca. 77 pct., siden 2004. Fra 2008 og frem har stigningen været mindre, således er antallet af sygedagpenge forløb over 26 uger steget med 3,5 pct., i perioden 1. kvartal 2008 til 1. kvartal 2009.

Ministermål 3: Nedbringelse af antallet af unge på start- og kontanthjælp samt a-dagpenge

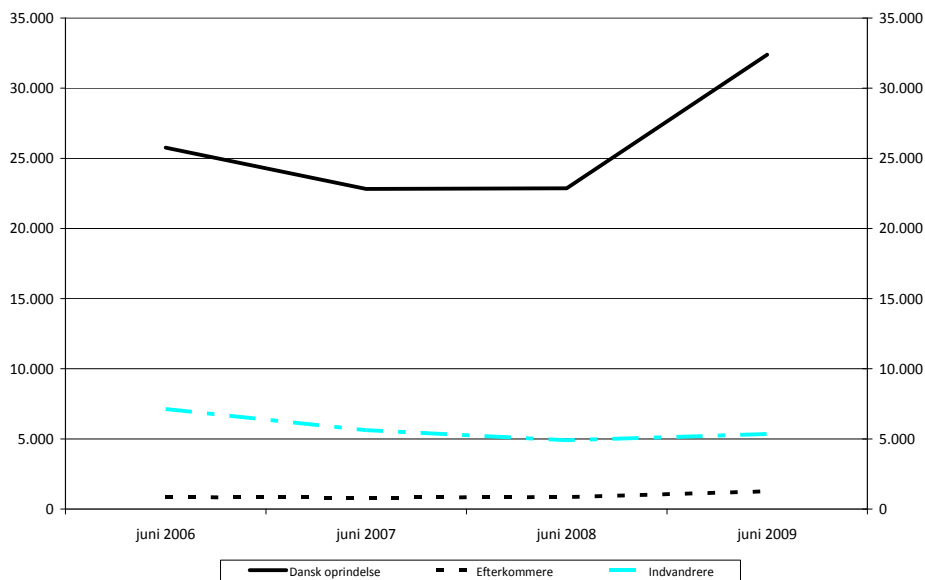
Figur 11: Udvikling i antallet af unge under 30 år på start- og kontanthjælp samt a-dagpenge

Kilde: jobindsats.dk

- Antallet af unge på kontanthjælp, starthjælp og a-dagpenge er faldet i perioden juni 2006 til juni 2008. Faldet var forholdsvis størst for unge danskere.
- Efter juni 2008 er antallet af unge på kontanthjælp, starthjælp og a-dagpenge steget. For unge danskere er der tale om en stigning på 68 pct., for indvandrere en stigning på 17 pct. og for efterkommere en stigning på 52 pct.

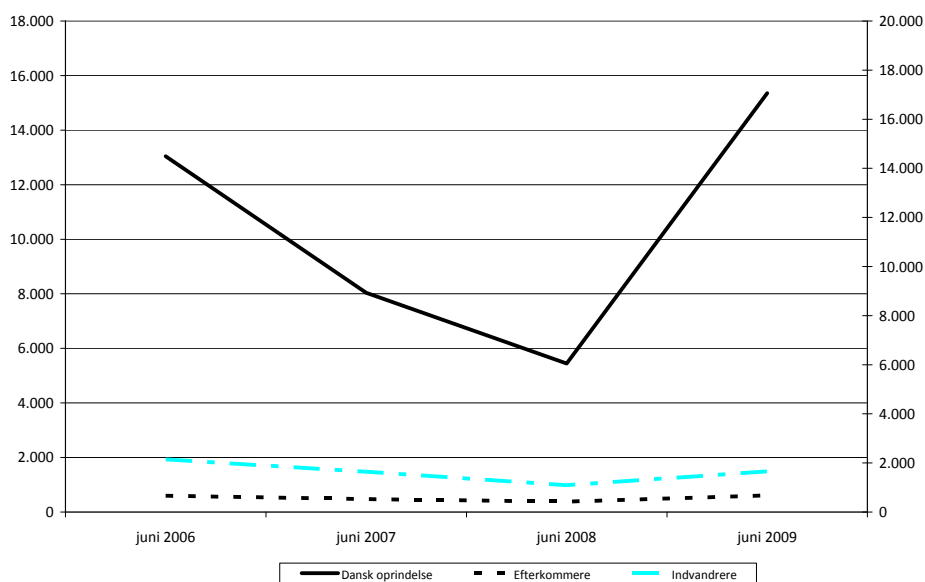
Figur 12: Udviklingen i antallet af unge på kontant- og starthjælp

Kilde: Jobindsats.dk

Anm. Unge under 30 år. Fuldtidspersoner

Figur 13: Udviklingen i antallet af unge på dagpenge

Kilde: Jobindsats.dk

Anm. Unge under 30 år. Fuldtidspersoner

- For danskernes vedkommende er det især antallet af dagpengemodtagere, der er eksploderet det seneste år. Der er således sket en stigning fra juni 2008 til juni 2009 på 181 pct. i antallet af unge modtagere af dagpenge og en stigning på 43 pct. i antallet af unge danskere på kontant- og starthjælp.

- Blandt indvandrere og efterkommerne er der sket en stigning i antallet af dagpengemodtagere på 54 pct. fra juni 2008 til juni 2009 og en stigning i antallet af kontant- og starthjælpsmodtagere på knap 19 pct. i samme periode.

Kapitel 5: Jobcentrenes aktive beskæftigelsesindsats

Tabel 5: Kontant- og starthjælp. Aktiveringstilbud til tiden, 1.kvt. 2009

	1. tilbud til tiden, andel i pct.	Gentagne tilbud til tiden, andel i pct.
Personer med dansk oprindelse	62,3	61,4
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	65,0	56,4

Kilde: jobindsats.dk

Anm.: Rettidighedsopgørelserne er ikke korrigeret for personer, der er fritaget for aktivering som følge af fx sygdom, barsel mv. Kontant- og starthjælpsmodtagere har efter første aktiveringstilbud ret og pligt til at påbegynde et nyt tilbud, hver gang de har modtaget kontant- eller starthjælp i en sammenhængende periode på 6 måneder siden seneste tilbud.

- Jobcentrene giver i lidt højere grad indvandrere første aktiveringstilbud til tiden.
- Danskere får i lidt højere grad end indvandrerne deres gentagne tilbud til tiden. Her gælder det dog, at ikke-arbejdsmarkedsparate indvandrere sjældnere får det gentagne tilbud til tiden end tilfældet er for de ikke-arbejdsmarkedsparate danskere. Til gengæld får de arbejdsmarkedsparate indvandrere deres gentagne tilbud til tiden lidt hyppigere end de arbejdsmarkedsparate danskere.
- Der er en lille forskel på rettidigheden for kontaktsamtaler. 80,1 pct. af danskerne og 76,9 pct. af indvandrerne får samtaler til tiden (1.kvt 2009).
- Der er en besynderlig forskel i aktiveringsgrad, idet den for danskere er 29,5 pct. og for indvandrere er 24,1 pct. (1.kvt 2009).